

ทักษะครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
Teacher skills in the Digital age of Surasakmontree school. under the Secondary Educational
Service Area Office 2

นันทนัช สุขแก้ว* พร้อมพิไล บัวสุวรรณ** วรรณวิศา สีนุสรณ์ คล้ายจำแลง***

โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี แขวงรัชดาภิเษก เขตดินแดง จ.กรุงเทพมหานคร 10400
คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
E-mail: Kickujung_2@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี 2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูในยุคดิจิทัล ตามระดับการศึกษา ประสบการณ์สอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ตนเองสังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูในโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 96 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับทักษะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยทักษะอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ คือ ทักษะชีวิตและอาชีพ โดยที่การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง และเต็มความสามารถ เป็นทักษะที่อยู่ในระดับมาก และอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยที่ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้ เป็นทักษะที่อยู่ในระดับมาก ส่วนทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี โดยที่ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ และเกิดความถูกต้อง เป็นทักษะที่อยู่ในระดับมาก และอยู่ในอันดับต่ำสุด

และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือผลการเปรียบเทียบระดับทักษะครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และกลุ่มวิชาที่สังกัด พบว่า ระดับทักษะของครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จะมีทักษะครูในยุคดิจิทัลแตกต่างกับครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับสูงกว่าปริญญาตรี ครูที่มีประสบการณ์สอนต่ำกว่า 5 ปี และระหว่าง 5-10 ปี มีทักษะครูที่แตกต่างกับครูที่มีประสบการณ์สอน 10 ปีขึ้นไป และครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีทักษะในยุคทางดิจิทัลที่มากกว่าครูที่สังกัดในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำสำคัญ: ทักษะ ยุคดิจิทัล โรงเรียน

Abstract

The objectives of the study were 1. to study the level of Teacher skills in the Digital age of Surasakmontree school 2. to compare teachers' skill in the digital age according to education level, teaching experience and department. The sampling group for this study was 96 teachers in Surasakmontree school , the secondary educational service area office 2. The research instruments was a questionnaire that the Index of Item (IOC) equal .90. The data was analyzed by percentage (%) value, average means (), Standard Deviation (S.D.). and One-Way ANOVA.

The results showed that the overall of teachers' skill in the digital age at Surasakmontree school that divided 3 aspects was in the high level. It can be arranged in descending order as follows: first, the life and occupation skill that working with the best of their ability and full effort was in the high level and highest skill. Second, the learning

and innovation skill that ability in using information technology to present useful information was in the high level in the high level and highest skill. Last, the information, media and technology skill : ability to access useful information quickly and accurately was in the high level in the high level and highest skill. The comparison about level of teachers' skill in digital age classified by educational background, work experience and department found that level of teachers' skill had differences with statistical significance at the 0.05 level for overall and learning and innovation skill, information, media and technology skill and life and occupation skill.

Keywords: Skill, The digital Age, School

บทนำ

ในปัจจุบันสภาพสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด เกิดการปรับเปลี่ยนจากสังคมในยุคอนาล็อก เข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นยุคที่ทุกกลุ่มบุคคลต้องทำการปรับตัว รวมถึงหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ เกิดทักษะการเรียนรู้ในโลกยุคดิจิทัลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอน ถือเป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุนหรือสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนและผู้สอนเกิดการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ทักษะของครูในยุคดิจิทัลจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน ประกอบกับโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี มีคุณครูบรรจุใหม่ หรือคุณครুরุ่นใหม่จำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนคุณครูทั้งหมด จากงานวิจัยพบว่าคุณครูที่ความแตกต่างกันทั้งในระดับการศึกษา ประสบการณ์สอน และกลุ่มสาระที่ตนเองสังกัด มีทักษะในการปฏิบัติงานและทักษะทางการสอน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (จิตติกาญจน์ คงชัย, 2560) ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นว่า ทักษะครูในยุคดิจิทัลถือเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามความต้องการขององค์กรทางการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา และในช่วงเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาคูครูรุ่นเก่ากำลังจะถูกแทนที่ด้วยครูลรุ่นใหม่ อันเป็นยุคใหม่ของการศึกษาที่ทุกฝ่ายต่างกำลังให้ความสนใจว่าจะสามารถพลิกโฉมการศึกษาไทยได้สำเร็จหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของครูในช่วงเปลี่ยนผ่านทางการศึกษา ภายใต้กรอบการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เพื่อนำผลวิจัยนี้ไปศึกษาสภาพทักษะของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุง และกำหนดทิศทางในการสร้างครูให้เป็นครูมืออาชีพ และมีทักษะในยุคดิจิทัลต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

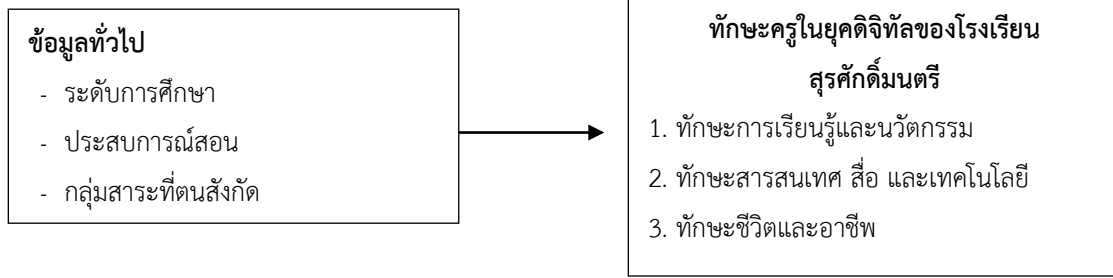
1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูในยุคดิจิทัล ตามระดับการศึกษา ประสบการณ์สอน และ กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ตนเองสังกัด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 96 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตามแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 17) ซึ่งกล่าวถึงทักษะของครูที่พึงมีในยุคดิจิทัล ควรมี 3 ทักษะ ประกอบด้วย คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ ดังแสดงในภาพที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทักษะครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เป็นแบบสอบถาม แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ภาคผนวก ข) ตรวจสอบความเหมาะสมและครอบคลุมในประเด็นที่ศึกษาและความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา โดยนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตไปยังโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 96 ชุด ให้กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 100
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขอความร่วมมือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ร่วมประชุมสนทนากลุ่ม โดยนำประเด็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม มาหาทักษะครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ 2. ค่าร้อยละ 3. ค่าเฉลี่ย 4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5. การทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตารางที่ 1 ทักษะครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ภาพรวมในทุกด้าน

(n = 96)

รายการ	ระดับทักษะ			
	\bar{X}	S. D.	ระดับ	อันดับ
1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม	3.98	0.93	มาก	2
2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	3.85	0.77	มาก	3
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ	4.04	0.83	มาก	1
รวม	3.96	0.77	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96, S. D. = 0.77$) เมื่อพิจารณาแยกรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทักษะชีวิตและอาชีพในระดับมาก สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.04, S. D. = 0.83$) รองลงมา คือ มีทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98, S. D. = 0.93$) ในขณะที่ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก แต่เป็น

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวมทักษะศรัทธาจิตวิถัล ครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีระดับทักษะในภาพรวมแตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($\bar{X} = 0.817, S. D. = 0.370$) และแตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($\bar{X} = 0.750, S. D. = 0.301$) ในขณะที่ครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีระดับทักษะในภาพรวมแตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($\bar{X} = 1.043, S. D. = 0.376$) แตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($\bar{X} = 0.976, S. D. = 0.308$) และแตกต่างกับครูที่สังกัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($\bar{X} = 0.698, S. D. = 0.352$) ครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีระดับทักษะในภาพรวมแตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($\bar{X} = 0.876, S. D. = 0.376$) และแตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($\bar{X} = 0.810, S. D. = 0.308$) ในขณะที่ครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีระดับทักษะในภาพรวมแตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($\bar{X} = -1.041, S. D. = 0.380$) และครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มีระดับทักษะในภาพรวมแตกต่างกับครูที่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($\bar{X} = -0.974, S. D. = 0.313$)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาทางด้านประชากรศาสตร์ พบว่า ครูส่วนใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาระดับสูงสุด ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่ระหว่าง 5-10 ปี และส่วนใหญ่สังกัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ผลการวิเคราะห์การศึกษาทักษะครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี สามารถนำมาสู่ข้อสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ทักษะครูในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี พบว่าทักษะชีวิตและอาชีพ มีภาพรวมด้านนี้อยู่ในอันดับสูงสุด และเป็นทักษะที่อยู่ในระดับมากเช่นกัน อาจเนื่องจากครูมีความสามารถในการนำเสนอ เทคโนโลยีทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้ และมีส่วนช่วยในการจัดการเรียนการสอน และการทำภารกิจงานอื่นๆ กล่าวคือ ครูมีความสามารถในการปรับตัวต่อการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัล และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนนักเรียนได้ อีกทั้งทักษะด้านนี้มีความสำคัญอย่างมากกับการดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับ รัน อธิบุญ (2561) กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นสิ่งจำเป็น และต้องการมากกว่าทักษะอื่น ๆ เนื่องจากเป็นทักษะที่จะสามารถนำไปชีวิตไปสู่อาชีพ และความสำเร็จได้ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลนี้ การพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพเป็นสิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างเพียงพอ และเหมาะสม โดยจะต้องมีความยืดหยุ่น การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม สังคม งานที่กระทำ มีการริเริ่มและพาตนเอง คือ การรู้จักบริหารจัดการเวลาตามเป้าหมาย ทำงานอย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ ต้องมีผลิตผลและความสำนึกรับผิดชอบ เพื่อให้ผลิตผลมีคุณภาพมากขึ้น และมีภาวะความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบ เพื่อเป็นต้นแบบให้ผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และรับผิดชอบต่อให้อยู่ในสังคมใหญ่ยุคใหม่ได้ เช่นเดียวกับกรมสุขภาพจิต (2559) กล่าวว่า ทักษะชีวิต คือ ความสามารถในการที่บุคคลสามารถปรับตัว และเลือกทางเดินอย่างเหมาะสม โดยนำความรู้และความสามารถพื้นฐานมาใช้เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ รวมถึงปรับตัวตามสภาพสังคมในอนาคตได้อีกด้วย โดยในการปรับตัวจะต้องอาศัยประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม การใช้ชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ

รองลงมาคือทักษะด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งพบว่า ครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี อาจเป็นเพราะครูมีความสามารถในการนำนวัตกรรมต่างๆ เข้ามาใช้ในการทำงาน การนำเสนองานในที่ประชุม และหมั่นฝึกทักษะในการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนอยู่เสมอ สอดคล้องกับ จิรายุทธิ์ อ่อนศรี (2561) กล่าวว่า ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อระบบการศึกษา เช่น สื่อการสอนสมัยใหม่ที่เป็นภาพเคลื่อนไหว รูปภาพมากกว่าเป็นรูปแบบของตัวหนังสือในสมุด หนังสือแบบเก่า ดังนั้นสื่อสมัยใหม่จึงมีหน้าที่ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างสะดวกมากขึ้น ผ่านการเข้าไปยังสื่อในโลกออนไลน์ เพื่อทำการค้นหาข้อมูลที่ต้องการทราบ ครูในยุคดิจิทัลจึงจำเป็นต้องศึกษาการใช้เทคโนโลยีเหล่านี้อย่างถูกต้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนต่าง ๆ มีการปรับตัวในรูปแบบการสอนสมัยใหม่ ให้ก่อเกิดประโยชน์กับผู้เรียนเป็นสำคัญ วิภาณิช (2560) กล่าวว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นทักษะเพื่อการดำรงชีวิต เรียนรู้สิ่งใหม่ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยประกอบไปด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและความร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

และอันดับทักษะของครูในยุคดิจิทัล ที่ต่ำมากที่สุดคือทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อาจเป็นเพราะครูโดยส่วนใหญ่มีอยู่ในช่วงวัยค่อนข้างสูง การเรียนรู้ในเรื่องของการฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยี และการใช้สื่ออาจทำได้ไม่เท่าที่ควร ประกอบกับครูมีภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอน การฝึกฝนเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีจึงทำได้น้อย จึงเป็นความสามารถที่ยังมีการพัฒนาได้น้อยกว่าในด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชาวาลี สกุกเอี่ยมไพบูลย์ (2558) พบว่า คณะแผนกศึกษาศาสตร์ขององค์ประกอบมาตรฐานการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ต่ำว่าโรงเรียนที่ได้รับมาตรฐานสากลในประเทศไทย ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการสนับสนุนผู้เรียนในยุคดิจิทัลให้ทำการฝึกฝน เรียนรู้ เพื่อให้ตนเองสามารถปฏิบัติตามเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้ ดังนั้นทั้งผู้เรียน และผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานด้านสารสนเทศ ในการจัดเก็บ สืบค้น และสนับสนุนการทำงานในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งจะต้องมีความรู้พื้นฐานด้านสื่อ โดยจะต้องรู้เท่าทันสื่อยุคใหม่ สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีอย่างแม่นยำ และถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ อนุชา โสมาบุตร (2557) กล่าวว่า ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีมีความสำคัญในยุคดิจิทัล ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการสร้างทักษะด้านนี้จำเป็นต้องรู้เท่าทันสารสนเทศ รู้เท่าทันสื่อ และรู้เท่าทันไอซีที ในโลกดิจิทัลครูจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ และใช้สื่อสารสนเทศ เทคโนโลยีในการสอนเพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาทางการเรียนที่ดีมากขึ้น ดังผลการศึกษาจากสุวิข แทนปั้น (2559) พบว่าในโลกยุคใหม่ โรงเรียนมีความต้องการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยครูจากทุกระดับชั้นต้องการใช้สื่อพื้นฐานเพื่อการสอน เช่น เครื่องฉาย และเครื่องเสียง คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่ครูส่วนใหญ่ต้องการมาก และครูส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้สื่อพื้นฐานเหล่านี้

เมื่อพิจารณาแยกรายข้อ พบว่า ครูมีความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำและเกิดความถูกต้อง เป็นทักษะอันดับสูงสุดในด้านนี้ เนื่องจากโรงเรียนมีการสนับสนุนให้มีการเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยและรวดเร็ว สนับสนุนให้ครูเรียนรู้การใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อพื้นฐาน เพื่อให้สามารถตามทันยุคสมัยใหม่ สามารถนำเทคโนโลยี สื่อสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ อนุชา โสมาบุตร (2557) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญกับทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ในโลกดิจิทัล ได้แก่ 1. การรู้เท่าทันสารสนเทศ คือความสามารถในการเข้าถึงและประเมินสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเหตุผล และรู้จักการใช้วิจารณญาณ รวมถึงเรียนรู้การจัดการสารสนเทศได้ เพื่อให้เกิดการใช้สารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และมีความรู้พื้นฐานในการใช้สารสนเทศ 2. การรู้เท่าทันสื่อ คือ ความสามารถในการวิเคราะห์สื่อ ผ่านความเข้าใจในการใช้ การสร้างสื่อดิจิทัลตามเป้าหมายที่ต้องการสามารถตอบสนองบุคคลที่รับรู้สื่อได้ รวมถึงความสามารถในการสร้างสรรค์สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อตามแต่ละวัตถุประสงค์ต่าง ๆ และ 3. การรู้เท่าทันไอซีที คือ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการวิจัย ใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการสื่อสารและสร้างเครือข่าย เพื่อเข้าถึงสื่อทางสังคมได้ รวมทั้งความสามารถในการใช้ความรู้พื้นฐาน ประยุกต์กับการใช้ไอซีทีได้อย่างถูกต้องและหลากหลาย ความสามารถในการอัปเดตข้อมูลการจัดกิจกรรมการสอน ลงในเพจ (Facebook) หรือเว็บไซต์ (Blog) ของตนเอง เป็นทักษะที่อยู่ในอันดับต่ำสุด อาจเป็นเพราะการจัดทำข้อมูลการสอนลงในสื่อออนไลน์ ยังไม่เป็นที่นิยมในโรงเรียนต่าง ๆ มากนัก เช่นเดียวกันกับโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีจึงอาจยังไม่ได้มีการสนับสนุนให้มีการอัปเดตข้อมูลการเรียนการสอนลงในสื่อออนไลน์มากนัก แต่อาจจะสามารถส่งต่อข้อมูลผ่านช่องทางอื่นที่สามารถส่งตรงถึงผู้เรียนและผู้สอนได้มากกว่า เช่น ผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และสังคมออนไลน์ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากผลการศึกษาครูมีการเลือกใช้สื่อ เพื่อการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมตามวัยของผู้เรียน และมีการใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารกับผู้เรียน ผ่านทางระบบออนไลน์ในระดับมาก และเป็นอันดับที่สอง และสาม ตามลำดับ อีกทั้งความสำคัญของทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มุ่งเน้นที่การเข้าถึง และความสามารถในการเข้าใจการใช้ และการผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์ มากกว่าการเลือกใช้สื่อในการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สุรศักดิ์ ปาเส (2558) กล่าวว่า ยุคดิจิทัลมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการรู้เท่าทันสื่อต่าง ๆ โดยมีสิทธิการอนุญาตในการรับสื่อ เพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักวิธีการใช้สื่อ อีกทั้งต้องมีความสามารถในการใช้และจัดการสารสนเทศได้อย่างสร้างสรรค์ ตรงประเด็น เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้สื่ออย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถเข้าถึงสื่อสังคมทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากการศึกษาทักษะครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1. ทักษะครูในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นทักษะที่อยู่ในอันดับต่ำที่สุด ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลอย่างมาก ดังนั้น โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในการใช้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี โดยอาจจะเพิ่มการอบรมครูเกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน และหรือโรงเรียนอาจจะสามารถเพิ่มกิจกรรมต่าง ๆ บนเว็บไซต์เพื่อการเรียนการสอน ได้แก่ การอัปโหลดเอกสารการสอนลงในเว็บไซต์ การส่งการบ้านแบบออนไลน์ เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์และสะดวกกับทั้งผู้เรียนและผู้สอน

1.2. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม พบว่า เรื่องของความสามารถในการลดทอน หรือจัดปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งในการทำงาน เป็นประเด็นที่อยู่ในอันดับสุดท้ายของทักษะด้านนี้ ดังนั้นโรงเรียนควรเพิ่มการอบรมครูให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานมากขึ้น โดยอาจจะมีการจัดอบรมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองในด้านนี้อย่างสม่ำเสมอ

1.3. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี พบว่า ความสามารถของครูในการอัปเดตข้อมูลการจัดกิจกรรมการสอนลงในเพจ (Facebook) หรือเว็บไซต์ (Blog) ของตนเอง เป็นประเด็นที่อยู่ในอันดับสุดท้ายของทักษะด้านนี้ อาจเนื่องมาจากโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีได้มีการใช้เว็บไซต์เพื่อการเรียนการสอนมานานัก ดังนั้นโรงเรียนควรเพิ่มการใช้เทคโนโลยีเข้ามาในการเรียนการสอน เช่น การพัฒนาเว็บไซต์สำหรับให้นักเรียนสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน และครู อีกทั้งให้นักเรียนสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เอกสารอ้างอิงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการเรียน และอบรมครูเพื่อให้มีความสามารถในการใช้งานเว็บไซต์ได้อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ อีกทั้งควรมีการสนับสนุนให้ครูใช้สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีในการอัปเดตข้อมูลข่าวสาร เช่น การเปลี่ยนหัวข้อเรียน การให้การบ้านนักเรียน เป็นต้น

1.4. ทักษะชีวิตและอาชีพ พบว่า เรื่องของการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้อื่น เป็นประเด็นที่อยู่ในอันดับสุดท้ายของทักษะด้านนี้ ดังนั้นโรงเรียนควรมีการสนับสนุนให้ครูรู้จักการเคารพ ยอมรับในความแตกต่างทั้งทางด้านวัฒนธรรม ความคิด สังคม เพื่อให้ครูสามารถมีการพัฒนาการเรียนการสอนแบบเป็นหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีความขัดแย้งต่อกัน การศึกษาในโรงเรียนจะมีการพัฒนาในทิศทางที่ดีและรวดเร็ว หากครูร่วมมือร่วมใจกันยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และหาบทสรุปที่ดีที่สุดร่วมกันสำหรับการพัฒนาให้โรงเรียนมีความก้าวหน้ามากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1. จากผลการศึกษา พบว่า ครูในยุคดิจิทัลมีระดับทักษะอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน แม้ว่าทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เป็นทักษะที่อยู่ในอันดับต่ำที่สุด ในขณะที่ทักษะชีวิตและอาชีพเป็นทักษะอันดับที่สูงที่สุด การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะครูทั้งภาพรวมและด้านมีความสำคัญในการศึกษาครั้งต่อไป เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อทักษะในด้านต่าง ๆ ปัจจัยที่มีผลทำให้ทักษะชีวิตและอาชีพอยู่ในอันดับสูงสุด และค้นหาปัจจัยที่สัมพันธ์กับทักษะที่อยู่ในอันดับต่ำ คือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ควรปรับปรุง พัฒนาเพื่อให้มีระดับทักษะที่ดีขึ้น

2.2. จากผลการศึกษา เห็นได้ว่า ครูมีระดับทักษะที่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สังกัด เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน และเป็นความจริงมากขึ้น จึงควรมีการหาสาเหตุที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของระดับทักษะแตกต่างกัน โดยอาจมีการใช้วิธีการวิจัยเอกสารเพิ่มเติม และหรือทำการสัมภาษณ์ครู และผู้บริหารโรงเรียนด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพหาความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลทั่วไปกับระดับทักษะ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาในเชิงลึกมากขึ้นเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างระดับทักษะครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

2.3. ทศนคติของนักเรียนที่มีต่อทักษะครูในยุคดิจิทัลเป็นข้อเสนอแนะที่สามารถนำมาศึกษาต่อไป เพื่อนำมาเปรียบเทียบดูระหว่างการทำที่ครูให้คะแนนทักษะตนเอง และสิ่งที่นักเรียนเป็นผู้มองเห็น เนื่องจากการพัฒนาทักษะครูไม่เพียงแต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอน แต่ยังคงเป็นประโยชน์แก่นักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นนักเรียนจึงควรมีส่วนในการศึกษาเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะ ที่จะสามารถนำมาปรับปรุงให้เกิดการพัฒนาทั้งบุคลากร และพัฒนาโรงเรียนด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กมลชาติ อุ่นยศ และสภามรณ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ (2561). การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 14(1), 161
- กรมสุขภาพจิต (2559). หน้าที่ครูในการเพิ่มพูนทักษะในการดูแลเด็กและวัยรุ่นยุคดิจิทัล. หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับวันที่ 6
กุมภาพันธ์ 2559
- จิรายุทธิ์ อ่อนศรี (2561). เทคนิคและสื่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ STEM ศึกษา แบบบูรณาการในชั้นเรียน วารสาร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 9(4), 20-23
- จุฑามาศ สิริวัฒน์โสภณ, กนิษฐ ศรีเคลือบ และ สุวิมล ว่องวานิช. (2560). การวิเคราะห์ชีวิตการทำงานของครูในยุคดิจิทัล. Online
Journal of Education, 12(4), 467-483.
- ขวาลี สกุลเอี่ยมไพบูลย์ (2558) กลยุทธ์การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมเพื่อ
นำไปสู่ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยการใช้วิธีการเทียบเคียงสมรรถนะ ครูศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญณรงค์ วิเศษสัตย์ และวาสนาไทย วิเศษสัตย์. (2563). การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัลของนักศึกษา
วิชาชีพครู. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 15(1), 105-116.
- โชคชัย ชยธวัช. (2547) ครูพันธุ์ใหม่ ครูผู้สร้างเยาวชน ผู้สร้างอนาคตของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วารสารสัน.
- ฐิติกาญจน์ คงชัย. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบุรี, 2560.
- ทัศน์ลักษณ์ ปัดตพงศ์ภักซ์ (2558). สภาพการดำเนินงานและสมรรถนะของการจัดการสถานีโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล วิทยาศาสตร์มหา
บัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ปัญญา อัครพุทธพงศ์ (2557). ปัจจัยทางสถานภาพของครูที่ส่งผลต่อความต้องการรูปแบบการนิเทศการสอน ของครูโรงเรียน
มัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ครูศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนา
หลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปารดา อาจประจัญ (2560). การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3R และ 4C ของครูในโรงเรียน
มัธยมศึกษา อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ครูศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม
- รักชิต สุทธิพงษ์. (2560). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากับการพัฒนาครูไทยในยุคดิจิทัล. JOURNAL OF EDUCATION
NARESUAN UNIVERSITY, 19(2), 344-355.
- รัชภูมิ สมสมัย (2549). การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน.
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและการประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รุ่งนภา จันทรา และ อติญาน์ ศรเกษตริน (2560). ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราช
ชนนี สุราษฎร์ธานี วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้
- รุ่งระวี เมฆไฉย (2560). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- วิจารณ์ พาณิช. บทบาทของครูในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและยุคดิจิทัล. (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 17 กรกฎาคม 2562)
จาก: <https://www.banthitablog.wordpress.com>
- วรวพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตฤกษ์, 2556. ทักษะแห่งอนาคตและการศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 วารสารมหาวิทยาลัยพาร์อิส
เทิร์น 6(2), 78-82
- สมพร วิชัยประเสริฐ (2562: 22) สอนสนุกเข้าถึง 'จิตใจ' เด็กยุคดิจิทัลต้องใช้เทคโนโลยี หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 10
มกราคม 2562

- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553) การเรียนรู้ดิจิทัลเทคโนโลยีโรงเรียนมาตรฐานสากล กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553). การส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ (2558). กระบวนทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาในยุคดิจิทัล. ขอนแก่น: แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์, อติพร เกิดเรือง (2554) การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ ลำปาง 7(1) 29-45
- อุดม เครือวัลย์ (2558) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการสอนแบบ E-Learning การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาพยนตร์และสื่อดิจิทัล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- อนุชา โสมาบุตร (2557). แนวคิดในการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21. ศึกษาศาสตร์ดุขตึบันชิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- Krumsvik, Rune Johan (2011). *Teacher educators' digital competence*. Scandinavian Journal of Educational Research, University of Bergen.
- Dominik Petko (2012). *Teachers' pedagogical beliefs and their use of digital media in classrooms: Sharpening the focus of the 'will, skill, tool' model and integrating teachers' constructivist orientations*. University of Teacher Education, Central Switzerland.
- Ieva Votoliua (2015). *E-inclusion Process and Societal Digital Skill Development*. Discourse and Communication for Sustainable Education, Riga Technical University, Latvia